

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΤΗ 15 ΙΟΥΝΙΟΥ 1973

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ
128

ΠΡΑΞΙΣ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

ύπ' αριθ. 67 τῆς 15ης Ἰουνίου 1973.

Περὶ τοῦ προτεινομένου πρὸς τὸν λαόν, διὰ τὴν διὰ δημοψηφίσματος κύρωσίν του, σχεδίου Ψηφίσματος ἐπὶ τῶν τροποποιήσεων τοῦ ἀπὸ 15ης Νοεμβρίου 1968 Συντάγματος.

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

Συνελθὼν σήμερον τὴν 15ην τοῦ μηνὸς Ἰουνίου 1973 καὶ ὥραν 10.00' π.μ., ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας καὶ Πρωθυπουργοῦ Γεωργίου Παπαδοπούλου, παρισταμένων τῶν ὑπογραφομένων μελῶν αὐτοῦ, ὡς καὶ τῶν Ὑφυπουργῶν κληθέντων πρὸς τοῦτο ὑπὸ τοῦ Πρωθυπουργοῦ καὶ

Λαβὼν ὑπ' ὄψιν :

1. Τὸ ἄρθρον 2 παράγραφος 1 τῆς ἀπὸ 1/1 Ἰουνίου 1973 Συντακτικῆς Πράξεως «περὶ ἐγκαθιδρύσεως πολιτεύματος Προεδρικῆς Κοινοβουλευτικῆς Δημοκρατίας, τροποποιήσεως τοῦ Συντάγματος καὶ διενεργείας δημοψηφίσματος».

2. Εἰσήγησιν τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας καὶ Πρωθυπουργοῦ, παρατιθεμένην αὐτοῦσίαν ἐν παραρτήματι τῆς παρούσης.

3. Τὴν διεξαχθεῖσαν ἐπὶ τοῦ ἐν περιλήψει θέματος συζήτησιν καὶ τὰ ἐκ ταύτης πορίσματα,

Ἀποφασίζει :

Προτείνει πρὸς τὸν λαὸν διὰ τὴν, διὰ τοῦ κατὰ τὴν 29ην Ἰουλίου 1973 διενεργηθησομένου δημοψηφίσματος, κύρωσίν του, καταρτισθὲν ὑπ' αὐτοῦ σχέδιον Ψηφίσματος περὶ τῶν τροποποιήσεων τοῦ ἀπὸ 15ης Νοεμβρίου 1968 Συντάγματος, ἔχον ὡς ἀκολούθως:

ΨΗΦΙΣΜΑ

Περὶ τῶν τροποποιήσεων τοῦ ἀπὸ 15ης Νοεμβρίου 1968 Συντάγματος.

I. ΓΕΝΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Ἄρθρον 1.

Τὸ πολίτευμα τῆς Ἑλλάδος εἶναι προεδρικὴ κοινοβουλευτικὴ δημοκρατία.

Ἄρθρον 2.

1. Ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία ἀσκεῖται ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας καὶ τῆς Βουλῆς.

2. Ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία ἀσκεῖται ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας καὶ τῆς Κυβερνήσεως.

3. Ἡ δικαστικὴ ἐξουσία ἀσκεῖται ὑπὸ τῶν Δικαστηρίων, αἱ δὲ δικαστικαὶ ἀποφάσεις ἐκτελοῦνται ἐν ὀνόματι τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας.

Ἄρθρον 3.

Ἐμβλημα τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας εἶναι ὁ ἀναγεννώμενος ἐκ τῆς τέφρας τοῦ φοῖνιξ.

II. Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Ἄρθρον 4.

1. Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας εἶναι ὁ ἀνώτατος ἄρχων τοῦ κράτους, σύμβολον τῆς ἐνότητος τοῦ ἔθνους.

2. Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας ἐκλέγεται δι' ἀμέσου, καθολικῆς καὶ μυστικῆς ψηφοφορίας δι' ἑπτὰ ἔτη μὴ ἐπιτρεπομένης τῆς ἐπανεκλογῆς του. Τῆς ψηφοφορίας μετέχουν οἱ κατὰ τὰ ἄρθρα 20 παρ. 1 τοῦ παρόντος καὶ 56 παρ. 2 τοῦ Συντάγματος κεκτημένοι τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν.

3. Μετὰ τοῦ Προέδρου ἐκλέγεται ἐπὶ τῇ αὐτῇ θητείᾳ καὶ ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς Δημοκρατίας, ἐπιλεγόμενος ὡς ὑποψήφιος ὑπὸ τοῦ ἰδίου.

4. Εἰς περίπτωσιν πολέμου ἢ προεδρική θητεία παρατείνεται μέχρι λήξεως αὐτοῦ.

ἜΑρθρον 5.

1. Οὐδεὶς δύναται νὰ ἀνακηρυχθῇ ὑποψήφιος, οὐδὲ νὰ ἐκλεγῇ Πρόεδρος ἢ Ἀντιπρόεδρος τῆς Δημοκρατίας, ἂν δὲν κέκτηται τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 61 παρ. 1 τοῦ Συντάγματος προσόντα ἢ ἂν ἐμπίπτῃ εἰς τῖνα τῶν ἐν ἄρθροις 61 παρ. 2 καὶ 62 τοῦ Συντάγματος περιπτώσεων.

2. Ὁ ἐπὶ τριετίαν τοῦλάχιστον ἀσκήσας καθήκοντα Πρόεδρος Ἀντιπρόεδρος τῆς Δημοκρατίας ἢ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς, ὡς καὶ ὁ μὴ συμπληρώσας τριετίαν συνεπείᾳ παραιτήσεως, δὲν δύναται νὰ ἀνακηρυχθῇ ὑποψήφιος διὰ τὸ ἀξίωμα τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας.

3. Τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας ἢ ὅποια ἐβασίλευσεν ἐν Ἑλλάδι δὲν δύναται νὰ ἐκλεγοῦν εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ Προέδρου ἢ τοῦ Ἀντιπροέδρου τῆς Δημοκρατίας.

4. Τὸ ἀξίωμα τοῦ Προέδρου καὶ τοῦ Ἀντιπροέδρου τῆς Δημοκρατίας εἶναι ἀσυμβίβαστον πρὸς οἰονδήποτε ἄλλο ἀξίωμα, ἔργον ἢ θέσιν.

5. Ὁ Πρόεδρος καὶ ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς Δημοκρατίας δέον νὰ πρεσβεύουν τὴν θρησκείαν τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθοδόξου τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας.

ἜΑρθρον 6.

1. Αἱ ἐκλογαὶ διὰ τὴν ἀνάδειξιν τοῦ Προέδρου καὶ τοῦ Ἀντιπροέδρου τῆς Δημοκρατίας διενεργοῦνται ταυτοχρόνως εἰς ἅπασαν τὴν ἐπικράτειαν, καθ' ἡμέραν Κυριακὴν, ἐντὸς τοῦ πρώτου δεκαπενθημέρου τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου, τοῦ ἐμπίπτοντος εἰς τὸ ἔτος λήξεως τῆς θητείας τοῦ ἀπερχομένου Προέδρου.

2. Πρόεδρος ἐκλέγεται ὁ συγκεντρώσας τὴν ἀπόλυτον πλειονοψηφίαν τῶν ἐγκύρων ψηφοδελτίων, τῶν λευκῶν λογιζομένων ὡς ἀκύρων. Ἐὰν οὐδεὶς τῶν ὑποψηφίων συγκεντρώσῃ τὴν ἀπόλυτον πλειονοψηφίαν κατὰ τὴν πρώτην ψηφοφορίαν, αἱ ἐκλογαὶ ἐπαναλαμβάνονται τὴν ἐπομένην Κυριακὴν μετὰ τῶν δύο ὑποψηφίων, οἱ ὅποιοι ἔλαβον τὰς περισσοτέρας ψήφους.

3. Νόμος ρυθμίζει εἰδικώτερον τὰ τῆς ἐκλογῆς τοῦ Προέδρου καὶ τοῦ Ἀντιπροέδρου τῆς Δημοκρατίας.

ἜΑρθρον 7.

1. Ὁ ἐκλεγόμενος Πρόεδρος ἀναλαμβάνει τὴν ἀσκήσιν τῶν καθηκόντων του κατὰ τὴν ἀμέσως μετὰ τὰς ἐκλογὰς 1ην Ἰουνίου.

2. Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας, πρὶν ἢ ἀναλάβῃ τὴν ἀσκήσιν τῶν καθηκόντων του, δίδει παρουσία τοῦ ἀποχωροῦντος Προέδρου, τῶν μελῶν τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν ὑφυπουργῶν, τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς καὶ τῶν ἐν Ἀθήναις παρόντων βουλευτῶν, τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ τῶν ἀνωτέρων ἀρχῶν τὸν ἀκόλουθον ὅρκον:

«Ὁμνῶ εἰς τὸ ὄνομα τῆς Ἀγίας καὶ Ὁμοουσίου καὶ Ἀδιαίρετου Τριάδος νὰ προστατεύω τὴν ἐπικρατοῦσαν θρησκείαν τῶν Ἑλλήνων, νὰ φυλάττω

τὸ Σύνταγμα καὶ τοὺς νόμους καὶ νὰ μεριμνῶ διὰ τὴν πιστὴν τήρησιν αὐτῶν, ὡς καὶ νὰ διατηρῶ καὶ ὑπερασπίζω τὴν ἐθνικὴν ἀνεξαρτησίαν καὶ ἀκεραιότητα τοῦ ἐλληνικοῦ κράτους».

3. Ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς Δημοκρατίας, πρὶν ἢ ἀναλάβῃ τὴν ἀσκήσιν τῶν καθηκόντων του, δίδει ἐνώπιον τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας τὸν ἀκόλουθον ὅρκον:

«Ὁμνῶ εἰς τὸ ὄνομα τῆς Ἀγίας καὶ Ὁμοουσίου καὶ Ἀδιαίρετου Τριάδος νὰ φυλάττω πίστιν εἰς τὴν Πατρίδα, ὑπακοὴν εἰς τὸ Σύνταγμα καὶ τοὺς νόμους καὶ νὰ ἐκπληρῶ εὐσυνειδήτως τὰ καθήκοντά μου».

ἜΑρθρον 8.

1. Ἡ χορηγία τοῦ Προέδρου καὶ τοῦ Ἀντιπροέδρου τῆς Δημοκρατίας ὀρίζεται διὰ νόμου.

2. Ἡ ὀργάνωσις καὶ λειτουργία τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Προεδρίας τῆς Δημοκρατίας ὡς καὶ τὰ τῆς διαθέσεως τῶν ἀφορώντων εἰς ταύτην κονδυλίων ρυθμίζονται διὰ προεδρικοῦ διατάγματος.

ἜΑρθρον 9.

1. Ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς Δημοκρατίας ἐπικουρεῖ τὸν Πρόεδρον ἐν τῇ ἐνασκήσει τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας, ἀναπληροῦ τοῦτον εἰς περίπτωσιν νόσου ἢ ἀποδημίας, κατὰ τὰ εἰδικώτερον διὰ προεδρικοῦ διατάγματος ὀριζόμενα, ἀναλαμβάνει δὲ τὴν προεδρίαν μέχρι λήξεως τῆς θητείας ἐν περιπτώσει παραιτήσεως ἢ θανάτου τοῦ Προέδρου.

2. Ἐκλείποντος καὶ τοῦ Ἀντιπροέδρου, τὴν προεδρίαν ἀναλαμβάνει ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς μέχρι λήξεως τῆς προεδρικῆς θητείας, ἀναδεικνυομένου ἐτέρου Προέδρου τῆς Βουλῆς.

ἜΑρθρον 10.

1. Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας διορίζει τὸν πρωθυπουργόν. Διορίζει καὶ παύει τοὺς ὑπουργοὺς καὶ ὑφυπουργοὺς Ἐθνικῆς Ἀμύνης, Ἐξωτερικῶν καὶ Δημοσίας Τάξεως, προτάσει δὲ τοῦ πρωθυπουργοῦ τὰ λοιπὰ μέλη τῆς κυβερνήσεως καὶ τοὺς ὑφυπουργοὺς. Ἡ κυβέρνησις πρέπει νὰ ἀπολαύῃ τῆς ἐμπιστοσύνης τῆς Βουλῆς. Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας παύει τὴν κυβέρνησιν ἀφοῦ ἀκούσῃ τὴν γνώμην τοῦ Συμβουλίου τοῦ ἔθνους.

2. Εἰς τὸ κατὰ τὸ ἄρθρον 54 τοῦ Συντάγματος Συμβούλιον τοῦ ἔθνους μετέχουν καὶ οἱ διατελέσαντες Πρόεδροι τῆς Δημοκρατίας.

3. Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας δύναται νὰ ἀπευθύνῃ διαγγέλματα πρὸς τὸν λαὸν καὶ τὴν Βουλὴν. Τὰ πρὸς τὴν Βουλὴν διαγγέλματα ἀναγιγνώσκονται ἐνώπιον αὐτῆς ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας, οὐδεμία δὲ διεξάγεται ἐπ' αὐτῶν συζητήσεις.

ἜΑρθρον 11.

1. Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας κυροῖ, ἐκδίδει καὶ δημοσιεύει τοὺς ὑπὸ τῆς Βουλῆς ψηφισθέντας νόμους.

2. Πρότασις ἢ σχέδιον νόμου ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἢ Τμήματος αὐτῆς καὶ μὴ κυρωθὲν, ἐκδο-

θὲν καὶ δημοσιευθὲν ἐντὸς μηνὸς ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας, εἰσάγεται ἐκ νέου εἰς τὴν Ὁλομέλειαν τῆς Βουλῆς, ἂν δὲ αὕτη ψηφίσῃ τοῦτο ἐκ νέου δι' ἀπολύτου πλειονοψηφίας τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν μελῶν τῆς, ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας κυροῖ, ἐκδίδει καὶ δημοσιεύει τοῦτο ὡς νόμον ἐντὸς μηνός.

3. Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας δύναται ἐντὸς τῆς τελευταίας κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον προθεσμίας, ἐφ' ὅσον δὲν συμφωνεῖ πρὸς τὸ τελικῶς ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς κείμενον, νὰ ὑποβάλλῃ τοῦτο εἰς δημοψήφισμα, διεξαχόμενον ὡς εἰδικώτερον νόμος ὀρίζει, ἐντὸς διμήνου. Ἐὰν τὸ δημοψήφισμα ἀποβῇ ὑπὲρ τοῦ ψηφισθέντος ὑπὸ τῆς Βουλῆς κειμένου, ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας δημοσιεύει τοῦτο ὡς νόμον ἐντὸς δέκα ἡμερῶν.

Ἄρθρον 12.

1. Θέματα ἀναγόμενα εἰς τὴν ἐθνικὴν ἀμυνὰν καὶ ἀσφάλειαν, τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν καὶ τὴν δημοσίαν τάξιν ρυθμίζονται διὰ νόμου ψηφιζομένου ὑπὸ τῆς Βουλῆς, ἐφ' ὅσον τὸ ἀντικείμενον τῆς ρυθμίσεως:

α) Ἐμπίπτῃ εἰς μίαν τῶν ἐν ἄρθροις 53 παρ. 3, 72 παρ. 1 καὶ 112 παρ. 1 τοῦ Συντάγματος περιπτώσεων.

β) Ἀναφέρεται εἰς τὰς πρὸς κάλυψιν τῶν εἰς τοὺς ἀνωτέρω τομεῖς ἀναγκῶν τοῦ κράτους ἐπιβαλλομένας προσωπικὰς ἢ περιουσιακὰς ὑποχρεώσεις τῶν πολιτῶν καὶ τὰς συναφεῖς πρὸς ταύτας ἐγγυήσεις.

γ) Ἀφορᾷ εἰς τὰς βασικὰς ἀρχὰς τῆς ὁργανώσεως τῶν ἐνόπλων δυνάμεων, τῆς διπλωματικῆς ὑπηρεσίας καὶ τῶν σωμάτων ἀσφαλείας, ὡς καὶ τὰς τῆς καταστάσεως τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν.

2. Πάντα τὰ λοιπὰ θέματα, τὰ ἀναγόμενα εἰς τοὺς αὐτοὺς ὡς ἄνω ἐν παραγράφῳ 1 τομεῖς, ρυθμίζονται διὰ Διαταγμάτων ἐχόντων τυπικὴν ἰσχύν νόμου καὶ ἐκδιδομένων ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας τῇ προτάσει τοῦ οἰκείου Ὑπουργοῦ.

Ἄρθρον 13.

1. Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας δύναται, ἐν περιπτώσει πολέμου, ἐπιστρατεύσεως ἔνεκεν ἐξωτερικῶν κινδύνων, ἢ σοβαρᾶς διαταραχῆς ἢ ἐκδήλου ἀπειλῆς κατὰ τῆς δημοσίας τάξεως καὶ ἀσφαλείας τοῦ κράτους ἐξ ἐσωτερικῶν κινδύνων, νὰ ἀναστείλῃ διὰ προεδρικοῦ διατάγματος εἰς ὅλην τὴν Ἐπικράτειαν ἢ τμήμα αὐτῆς τὴν ἰσχύν τῶν ἄρθρων 10, 12, 13, 14, 15, 18, 19, 111 καὶ 112 τοῦ Συντάγματος ἢ τινῶν τούτων, νὰ θέσῃ εἰς ἐφαρμογὴν τὸν ἐκάστοτε ἰσχύοντα νόμον «περὶ καταστάσεως πολιτορκίας» καὶ νὰ συστήσῃ ἐξαιρετικὰ δικαστήρια.

2. Ἡ ἰσχύς τοῦ ὡς ἄνω διατάγματος αἴρεται αὐτοδικαίως μετὰ πάροδον τριάκοντα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του, ἐν περιπτώσει δὲ πολέμου διαρκεῖ μέχρι τῆς λήξεως αὐτοῦ. Μετὰ πρότασιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ σύμφωνον γνώμην τοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἐθνους δύναται νὰ παραταθῇ ἡ ἰσχύς αὐτοῦ ἐπὶ δύο εἰσέτι μῆνας. Κατόπιν ἀδείας τῆς Βουλῆς, εἰδικῶς συγκαλουμένης πρὸς τοῦτο

καὶ ἂν ἔτι αὕτη ἔχῃ διαλυθῇ, δύναται νὰ ὀρίζεται διάρκεια ἰσχύος τοῦ προεδρικοῦ διατάγματος μεγαλύτερα τῶν τριῶν μηνῶν.

3. Ὁ νόμος «περὶ καταστάσεως πολιτορκίας» δὲν δύναται νὰ τροποποιηθῇ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐφαρμογῆς του.

Ἄρθρον 14.

1. Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας ἀσκεῖ ἀμέσως τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν εἰς τοὺς τομεῖς τῆς ἐθνικῆς ἀμύνης καὶ ἀσφαλείας, τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς καὶ τῆς δημοσίας τάξεως. Τὰ ἀφορῶντα εἰς τὰ ὡς ἄνω θέματα ἐκτελεστικὰ διατάγματα προσυπογράφονται μόνον ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου δι' ἕκαστον τῶν τομέων τούτων Ὑπουργοῦ.

2. Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας προεδρεύει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὅπωςδὴποτε μὲν ὁσάκις συζητοῦνται ἐν αὐτῷ θέματα ἀπτόμενα τῶν τομέων ἐθνικῆς ἀμύνης καὶ ἀσφαλείας, ἐξωτερικῆς πολιτικῆς καὶ δημοσίας τάξεως, εἰς πᾶσαν δὲ ἄλλην περίπτωσιν ἐφ' ὅσον κρίνει τοῦτο ἀναγκαῖον.

3. Ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς Δημοκρατίας δύναται νὰ ἀναπληρώσῃ εἰς τὴν προεδρίαν τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου τὸν Πρόεδρον κατόπιν εἰδικῆς ἐξουσιοδοτήσεως τούτου.

Ἄρθρον 15.

1. Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας καθορίζει πᾶν εἰς τὸν προϋπολογισμόν τοῦ κράτους ἀναγραφόμενον κονδύλιον διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς ἐθνικῆς ἀμύνης καὶ ἀσφαλείας, τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς καὶ τῆς δημοσίας τάξεως, ὡς καὶ διὰ τὴν λειτουργίαν τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς προεδρίας τῆς Δημοκρατίας.

2. Ἡ Βουλὴ, ψηφίζουσα τὸν προϋπολογισμόν, δύναται νὰ ἐπιφέρῃ τροποποιήσεις ἐπὶ τῶν ἐν τῇ προηγουμένη παραγράφῳ κονδυλίων, μόνον διὰ πλειονοψηφίας τῶν δύο τρίτων τοῦ συνόλου τῶν αἰρετῶν μελῶν αὐτῆς.

3. Διὰ Διατάγματος ἐκδιδομένου κατὰ τὴν διατάξιν τοῦ ἄρθρου 12 παρ. 2 ρυθμίζονται τὰ τῆς διαδικασίας διαθέσεως τῶν ἀναγκαίων κονδυλίων πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἐν τῇ διατάξει ταύτῃ διαταγμάτων.

Ἄρθρον 16.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας ἀρχει τῶν ἐνόπλων δυνάμεων καὶ ἀπονέμει κατὰ νόμον τοὺς βαθμοὺς εἰς τοὺς ὑπηρετοῦντας εἰς αὐτάς. Τὴν διοίκησιν τῶν ἐνόπλων δυνάμεων ἀσκεῖ, οὗτος, διὰ τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν ἐνόπλων δυνάμεων ὡς εἰδικώτερον ὀρίζεται διὰ προεδρικοῦ διατάγματος ἐκδιδομένου κατὰ τὸ ἄρθρον 12 παρ. 2. Ὁ ἀρχηγὸς τῶν ἐνόπλων δυνάμεων, ὡς καὶ οἱ ἀρχηγοὶ τοῦ Στρατοῦ ξηρᾶς, θαλάσσης καὶ ἀέρος ἐπιλέγονται ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας μετὰ τῶν συγκεντρούντων τὰ κατὰ νόμον προσόντα.

Ἄρθρον 17.

1. Ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 106 παρ. 1 τοῦ Συντάγματος αἴτησις πρὸς τὸ Συνταγματικὸν Δικα-

στήριον δύναται νὰ υποβάλλεται καὶ ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας.

2. Ἡ ἐξέλεξις τοῦ κύρους τῶν προεδρικῶν ἐκλογῶν καὶ τῶν δημοψηφισμάτων ἀνατίθεται εἰς τὸ Συνταγματικὸν Δικαστήριον.

Ἄρθρον 18.

1. Οὐδεμία πρᾶξις τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας ἰσχύει, οὐδ' ἐκτελεῖται, ἐὰν δὲν εἶναι προσυπογεγραμμένη παρὰ τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ, ὁ ὁποῖος διὰ μόνης τῆς υπογραφῆς του καθίσταται ὑπεύθυνος.

2. Κατ' ἐξαιρέσιν, δὲν χρῆζον προσυπογραφῆς : α) Τὰ διαγγέλματα τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας πρὸς τὸν λαὸν καὶ τὴν Βουλὴν. β) Ἡ προκήρυξις δημοψηφίσματος κατὰ τὰ ἄρθρα 11 παρ. 3 καὶ 25 παρ. 3. γ) Ἡ προσφυγὴ εἰς τὸ Συνταγματικὸν Δικαστήριον, κατ' ἄρθρον 17 παρ. 1. δ) Τὰ διατάγματα διορισμοῦ τῶν βουλευτῶν κατὰ τὰ ἄρθρα 20 παρ. 1 καὶ 21. ε) Ἡ κατ' ἄρθρον 11 παρ. 2 ἀναπομπὴ εἰς τὴν Βουλὴν σχεδίων ἢ προτάσεων νόμων ἐψηφισμένων παρ' αὐτῆς. στ) Τὰ διατάγματα διορισμοῦ ἢ παύσεως τῶν Ὑπουργῶν καὶ Ὑφυπουργῶν Ἐθνικῆς Ἀμύνης, Ἐξωτερικῶν καὶ Δημοσίας Τάξεως. ζ) Τὸ διάταγμα περὶ θέσεως εἰς ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου περὶ καταστάσεως πολιτορκίας κατὰ τὸ ἄρθρον 13 παρ. 1. η) Ἡ σύγκλησις τοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἐθνους κατὰ τὰ ἄρθρα 10 παρ. 1 καὶ 13 παρ. 2 τοῦ παρόντος καὶ κατὰ τὰ ἄρθρα 43 παρ. 3 καὶ 4 καὶ 46 τοῦ Συντάγματος. θ) Τὰ κατὰ τὰ ἄρθρα 8 παρ. 2 καὶ 9 παρ. 1 τοῦ παρόντος διατάγματα.

Ἄρθρον 19.

1. Ὁ Πρόεδρος καὶ ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς Δημοκρατίας δὲν εὐθύνονται διὰ πράξεις ἐνεργηθείσας κατὰ τὴν ἐνάσκησιν τῶν καθηκόντων των, εἰμὴ μόνον εἰς περίπτωσιν ἐσχάτης προδοσίας ἢ ἐκ προθέσεως παραβιάσεως τοῦ Συντάγματος. Διὰ πράξεις μὴ σχετιζομένας πρὸς τὴν ἀσκήσιν τῶν καθηκόντων των ἡ δίωξις ἀναστέλλεται μέχρι λήξεως τῆς προεδρικῆς θητείας.

2. Ἡ πρότασις περὶ κατηγορίας καὶ παραπομπῆς εἰς δίκην τοῦ Προέδρου ἢ τοῦ Ἀντιπροέδρου τῆς Δημοκρατίας υποβάλλεται εἰς τὴν Βουλὴν υπογεγραμμένη ὑπὸ τοῦ ἐνὸς τρίτου τοῦλάχιστον τῶν αἰρετῶν μελῶν αὐτῆς, δέον δὲ νὰ γίνῃ ἀποδεκτὴ διὰ πλειονοψηφίας τῶν τριῶν τετάρτων τοῦ συνόλου τῶν αἰρετῶν μελῶν αὐτῆς.

3. Ἐὰν ἡ πρότασις γίνῃ ἀποδεκτὴ, συγκροτεῖται εἰδικὸν δικαστήριον ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τοῦ Προέδρου τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου καὶ δώδεκα μελῶν λαμβανομένων κατ' ἰσομοιρίαν ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου, τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας καὶ τοῦ Ἀρείου Πάγου. Τὰ μέλη τοῦ ὡς ἄνω εἰδικοῦ δικαστηρίου κληροῦνται ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει ἐξ ἀπάντων τῶν πρὸ τῆς υποβολῆς τῆς προτάσεως μελῶν τῶν δικαστηρίων τούτων.

4. Ἡ μόνη ἐπιβαλλομένη ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου ποινὴ εἶναι ἡ τῆς ἐκπτώσεως ἀπὸ τοῦ ἀξιώματος μετὰ ἰσοβίου στερήσεως τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων.

5. Νόμος ψηφιζόμενος κατὰ τὸ ἄρθρον 72 παρ. 1 τοῦ Συντάγματος ρυθμίζει τὰ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος ἄρθρου.

III. Η ΒΟΥΛΗ

Ἄρθρον 20.

1. Ἡ Βουλὴ σύγκειται ἐκ διακοσίων βουλευτῶν. Ἐκ τούτων οἱ ἑκατὸν ὀγδοήκοντα ἐκλέγονται, κατὰ νόμον, δι' ἀμέσου καθολικῆς καὶ μυστικῆς ψηφοφορίας ὑπὸ τῶν συμπληρωσάντων τὸ εἰκοστὸν πρῶτον ἔτος τῆς ἡλικίας καὶ ἐχόντων τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν πολιτῶν. Οἱ ἕτεροι εἴκοσι διορίζονται ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας διὰ Προεδρικοῦ Διατάγματος.

2. Ὁ ἀριθμὸς τῶν βουλευτῶν ἐκάστης ἐκλογικῆς περιφέρειας ὀρίζεται διὰ Προεδρικοῦ Διατάγματος ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ νομίμου πληθυσμοῦ αὐτῆς, ὡς οὗτος προκύπτει ἐκ τῆς διενεργηθείσης τελευταίας γενικῆς ἀπογραφῆς.

3. Μέρος τῆς Βουλῆς, οὐχὶ ἔλασσον τοῦ ἐνὸς ἐνάτου οὐδὲ μεῖζον τοῦ ἐνὸς ἑκτου τοῦ συνολικοῦ ἀριθμοῦ τῶν αἰρετῶν βουλευτῶν, ἐκλέγεται ἐνιαίως δι' ἅπασαν τὴν Ἐπικράτειαν κατ' ἀναλογίαν τῆς ἐκλογικῆς δυνάμεως ἐκάστου κόμματος. Ἡ ἀνάδειξις τῶν βουλευτῶν τούτων, ἐνεργεῖται, ὡς νόμος ὀρίζει, ἐπὶ τῇ βάσει ἰδιαιτέρου καταλόγου ὑποψηφίων ἐκάστου κόμματος καὶ κατ' ἀναλογίαν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ψήφων προτιμήσεως, τὰς ὁποίας ἔλαβεν ἕκαστος τούτων. Οἱ κατάλογοι οὗτοι κατατίθενται εἰς τὸ Συνταγματικὸν Δικαστήριον καὶ δημοσιεύονται δέκα πέντε τοῦλάχιστον ἡμέρας πρὸ τῶν ἐκλογῶν, οἱ δὲ εἰς αὐτοὺς περιλαμβανόμενοι δὲν δύνανται νὰ ἐκτίθενται ὡς ὑποψήφιοι καὶ εἰς ἐκλογικὰς περιφέρειας.

Ἄρθρον 21.

1. Οἱ ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας διοριζόμενοι βουλευταὶ προέρχονται ἐκ προσώπων διακριθέντων εἰς τὸν πολιτικόν, κοινωνικόν, οικονομικόν καὶ ἐπιστημονικόν βίον. Οὐδεὶς δύναται νὰ διορισθῇ βουλευτῆς, ἂν δὲν συγκεντροῖ τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 61 παρ. 1 τοῦ Συντάγματος ὀριζόμενα προσόντα ἢ ἐμπίπτῃ εἰς τινὰ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 61 παρ. 2 καὶ 4 αὐτοῦ περιπτώσεων.

2. Ὁ διορισμὸς τῶν κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον βουλευτῶν ἐνεργεῖται μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς.

3. Ἡ θητεία τῶν διοριζομένων βουλευτῶν διαρκεῖ ὅσον καὶ ἡ βουλευτικὴ περίοδος ἢ, ἐν περιπτώσει διαλύσεως τῆς Βουλῆς, μέχρι ταύτης. Κενωθείσης ἐξ οἰοῦν ὅποτε λόγου τῆς θέσεως διορισθέντος βουλευτοῦ, ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας διορίζει ἕτερον μέχρι λήξεως τῆς ὡς ἄνω θητείας.

4. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς θητείας των οἱ βουλευταὶ οὗτοι δὲν δύνανται νὰ εἶναι μέλη οἴουδήποτε κόμματος.

5. Οἱ διοριζόμενοι βουλευταὶ υπόκεινται εἰς ἀπάσας τὰς περὶ βουλευτῶν διατάξεις, ἂν δὲ ἐμπίπτουν εἰς τινὰ τῶν περιπτώσεων τῶν ἄρθρων 62 καὶ 63 τοῦ Συντάγματος, ὀφείλουν, ἐντὸς ὁκτῶ ἡμερῶν ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ των, νὰ ἐπιλέξουν μεταξὺ τοῦ βουλευτικοῦ ἀξιώματος καὶ τῆς ὑπ' αὐτῶν κατεχομένης θέσεως, θεωρούμενοι ἄλλως ὥς μὴ ἀποδεχθέντες τὸν διορισμόν. Μετέχουν τῶν συζητήσεων καὶ ψηφοφοριῶν τῆς Ὀλομελείας καὶ τῶν Τμημάτων τῆς Βουλῆς ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον κατὰ τὴν ὑπ' αὐτῶν ἐνάσκησιν τοῦ νομοθετικοῦ ἔργου.

6. Ἐπὶ τῶν διοριζομένων ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας βουλευτῶν δὲν ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 61 παρ. 5 καὶ 88 παρ. 2 τοῦ Συντάγματος, ἂν δὲ τὶς ἐξ αὐτῶν διορισθῇ μέλος τῆς Κυβερνήσεως ἢ ὑφυπουργός, ἀντικαθίσταται δι' ἑτέρου, διοριζομένου ὡσαύτως διὰ Προεδρικοῦ Διατάγματος διὰ τὸ μέχρι τέλους τῆς βουλευτικῆς περιόδου χρονικὸν διάστημα.

Ἄρθρον 22.

1. Οἱ βουλευταὶ ὁμνύουν πρὸ τῆς ἀναλήψεως τῶν καθηκόντων αὐτῶν, ἐν τῷ Βουλευτηρίῳ καὶ εἰς δημοσίαν συνεδρίᾳσιν τὸν ἀκόλουθον ὅρκον : «Ὁμνύω εἰς τὸ ὄνομα τῆς Ἀγίας καὶ Ὁμοουσίου καὶ Ἀδιαιρέτου Τριάδος νὰ φυλάττω πίστιν εἰς τὴν Πατρίδα, ὑπακοὴν εἰς τὸ Σύνταγμα καὶ τοὺς νόμους καὶ νὰ ἐκπληρῶ εὐσυνειδήτως τὰ καθήκοντά μου».

2. Ἀλλόθρησκοι βουλευταὶ δίδουν τὸν ἀνωτέρω ὅρκον κατὰ τὸν τύπον τῆς ἰδίας αὐτῶν θρησκείας.

Ἄρθρον 23.

1. Ἡ Ὀλομέλεια τῆς Βουλῆς δὲν δύναται νὰ συζητήσῃ ἄνευ τῆς παρουσίας τοῦλάχιστον ἐβδομήκοντα μελῶν αὐτῆς, οὐδὲ νὰ ἀποφασίσῃ ἄνευ ἀπολύτου πλειονοψηφίας τῶν παρόντων μελῶν, ἢ ὅποια ὅμως οὐδέποτε δύναται νὰ εἶναι μικρότερα τῶν πενήκοντα βουλευτῶν. Εἰς τὰς συζητήσεις καὶ ψηφοφορίας, εἰς τὰς ὁποίας δὲν μετέχουν οἱ διοριζόμενοι βουλευταὶ, ἀπαιτεῖται ἡ παρουσία ἐξήκοντα τοῦλάχιστον βουλευτῶν καὶ ἡ ἀπόλυτος πλειονοψηφία τῶν παρόντων, ἢ ὅποια πάντως δὲν δύναται νὰ εἶναι μικρότερα τῶν τεσσαράκοντα πέντε βουλευτῶν.

2. Τμῆμα τῆς Βουλῆς δὲν δύναται νὰ συζητήσῃ ἄνευ τῆς παρουσίας τριάκοντα πέντε μελῶν αὐτοῦ, μηδὲ ν' ἀποφασίσῃ ἄνευ τῆς ἀπολύτου πλειονοψηφίας τῶν παρόντων, ἢ ὅποια δὲν δύναται νὰ εἶναι μικρότερα τῶν εἴκοσι πέντε μελῶν αὐτοῦ.

3. Εἰς ἕκαστον τῶν τμημάτων μετέχουν καὶ οἱ ἡμίσεις τῶν διοριζομένων βουλευτῶν.

4. Οἱ διοριζόμενοι βουλευταὶ μετέχουν, κατὰ λόγον τῆς σχέσεως τοῦ ἀριθμοῦ αὐτῶν πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν αἵρετῶν βουλευτῶν, τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 77 παρ. 1 τοῦ Συντάγματος Ἐπιτροπῶν.

IV. Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΙΣ

Ἄρθρον 24.

1. Ὁ Πρωθυπουργὸς καθορίζει καὶ ἐκφράζει τὴν γενικὴν πολιτικὴν τῆς κυβερνήσεως, ἐξασφαλίζει τὴν ἐνότητα αὐτῆς καὶ κατευθύνει τὰς ἐνεργείας τῆς πρὸς ἐφαρμογὴν τῆς πολιτικῆς τῆς. Προκειμένου περὶ θεμάτων ἐθνικῆς ἀμύνης καὶ ἀσφαλείας, ἐξωτερικῆς πολιτικῆς καὶ δημοσίας τάξεως ἐνεργεῖ ἐν ὄψει τῆς ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας διαγραφομένης πολιτικῆς. Ὁ πρωθυπουργὸς εὐθύνεται διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἀποστολῆς του ἐναντι τῆς Βουλῆς καὶ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας.

2. Πρότασις δυσπιστίας δὲν δύναται νὰ ὑποβληθῇ μεμονωμένως κατὰ μέλους τῆς Κυβερνήσεως ἢ ὑφυπουργοῦ.

V. ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΙΣ ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

Ἄρθρον 25.

1. Αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 1, 2, 4 παρ. 1, 5 παρ. 3 καὶ 5, 25 παρ. 1 καὶ 26 τοῦ παρόντος Ψηφίσματος, ὡς καὶ αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 1 παρ. 1, 7 παρ. 1, 8, 9, 55, 59, 95 παρ. 1 καὶ 2 καὶ τοῦ πρώτου ἐδαφίου τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρου 97 τοῦ Συντάγματος τῆς 15ης Νοεμβρίου 1968 δὲν υπόκεινται εἰς ἀναθεώρησιν.

2. Ἐπιτρέπεται ἀναθεώρησις οἰασδήποτε ἄλλης διατάξεως τοῦ Συντάγματος, ὡς τοῦτο τροποποιεῖται διὰ τοῦ παρόντος, ὡσάκις ἡ Βουλὴ, διὰ πλειονοψηφίας τῶν ἐπτά δεκάτων τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν αἵρετῶν μελῶν αὐτῆς ἀποφασίσῃ ταύτην εἰς δύο ψηφοφορίας ἀπεχούσας ἀλλήλων κατὰ ἓνα τοῦλάχιστον μῆνα. Κατ' ἐξάρεσιν, ἀπαιτεῖται πλειονοψηφία τῶν ὁκτῶ δεκάτων τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν αἵρετῶν μελῶν τῆς Βουλῆς προκειμένου περὶ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 11, 18, 19, 20 παρ. 1, 24 παρ. 1 καὶ 25 παρ. 2 καὶ 3 τοῦ παρόντος Ψηφίσματος, ὡς καὶ τῶν ἄρθρων 10 παρ. 1, 11, 12, 13 παρ. 1, 14 παρ. 1, 16 παρ. 1, 2 καὶ 5, 17 παρ. 1, 18 παρ. 1, 19 παρ. 1 καὶ 2, 21 παρ. 1, 2 καὶ 3, 24 παρ. 1, 74 παρ. 1, 96, 100 παρ. 1, 102 παρ. 1, 116, 117, 118 καὶ 119 τοῦ Συντάγματος τῆς 15 Νοεμβρίου 1968. Διὰ τὴν ἀναθεώρησιν τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 4 παρ. 2 καὶ 3, 10 παρ. 1, 12, 13, 14 παρ. 1, 15 καὶ 16 τοῦ παρόντος, ὡς καὶ τῶν ἄρθρων 67 παρ. 1, 69 παρ. 1, 77 παρ. 3 καὶ 82 παρ. 1 τοῦ Συντάγματος τῆς 15 Νοεμβρίου 1968 ἀπαιτεῖται πλειονοψηφία τῶν ἐννέα δεκάτων τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν αἵρετῶν μελῶν τῆς Βουλῆς.

3. Πᾶσα ψηφιζομένη ἀναθεώρησις διατάξεων τοῦ Συντάγματος δημοσιεύεται ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας, διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, ἐντὸς δέκα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐπιψηφίσεως αὐτῆς ὑπὸ τῆς Βουλῆς, πλὴν ἂν ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας ἀποφασίσῃ, πρὸ τῆς παρόδου τοῦ δεκαημέρου, τὴν ὑποβολὴν αὐτῆς, ἐν τῷ συνόλῳ τῆς ἡ

κατά διάταξιν, εἰς δημοψήφισμα, διεξαγόμενον ὡς νόμος ὀρίζει. Ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ περιπτώσει τὸ δημοψήφισμα διεξάγεται ἐντὸς τριάκοντα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς προκηρύξεώς του ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας, αἱ δὲ ὑποβληθεῖσαι εἰς τὴν κρίσιν τοῦ λαοῦ διατάξεις τίθενται ἐν ἰσχύι μόνον ἂν ἐγκριθοῦν ὑπ' αὐτοῦ.

4. Δὲν ἐπιτρέπεται ἀναθεώρησις τοῦ Συντάγματος πρὸ τῆς παρόδου ἐπταετίας ἀπὸ τῆς θέσεως ἐν ἰσχύι τῆς προηγούμενης τοιαύτης.

VI. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Ἄρθρον 26.

1. Πρῶτος Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας ὀρίζεται ὁ ἤδη προσωρινὸς Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας καὶ Πρωθυπουργὸς Γεώργιος Παπαδόπουλος, τῆς θητείας του ἀρχομένης ἀπὸ τῆς θέσεως ἐν ἰσχύι τοῦ παρόντος καὶ ληγούσης τὴν 1ην Ἰουνίου 1981. Οὗτος, ἅμα τῇ δημοσιεύσει τοῦ παρόντος Ψηφίσματος καὶ πρὶν ἢ ἀναλάβῃ τὴν ἀσκήσιν τῶν καθηκόντων του, δίδει τὸν κατὰ τὸ ἄρθρον 7 παρ. 2 ὅρκον, ἐνώπιον τῶν μελῶν τῆς Κυβερνήσεως, τῶν Ὑφυπουργῶν, τῶν μελῶν τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν ἀνωτέρων ἐν τῇ Πρωτεύουσῃ ἀρχῶν τοῦ Κράτους.

2. Πρῶτος Ἀντιπρόεδρος τῆς Δημοκρατίας ὀρίζεται ὁ Στρατηγὸς Ὀδυσσεὺς Ἀγγελῆς, ὁ ὁποῖος πρὶν ἢ ἀναλάβῃ τὴν ἀσκήσιν τῶν καθηκόντων του, δίδει ἐνώπιον τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας τὸν κατὰ τὸ ἄρθρον 7 παρ. 3 ὅρκον.

Ἄρθρον 27.

1. Ὁ ἤδη προσωρινὸς Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας ἐξουσιοδοτεῖται ὅπως διὰ προεδρικοῦ διατάγματος προσυπογραφομένου ὑπὸ τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου καὶ τῶν ὑφυπουργῶν δημοσιεύσῃ τὸ παρὸν ψήφισμα ἀμέσως μετὰ τὴν ἐκδοσιν τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου περὶ ἐξελέγξεως τῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ δημοψηφίσματος τῆς 29ης Ἰουλίου 1973.

2. Οὗτος, μετὰ τὴν ἀνάληψιν τῶν καθηκόντων του ὡς πρώτου Προέδρου τῆς Δημοκρατίας κατὰ τὸ ἄρθρον 26 παρ. 1 τοῦ παρόντος, ἐξουσιοδοτεῖται ὅπως:

α) Δημοσιεύσῃ διὰ Προεδρικοῦ Διατάγματος προσυπογραφομένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης, ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς κατὰ τὴν προηγούμενην παράγραφον δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος, τὸ Σύνταγμα τῆς Ἑλλάδος εἰς ἐνιαῖον κείμενον, προκύπτον ἐκ τῆς προσαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Ψηφίσματος πρὸς τὰς μὴ καταργούμενας δι' αὐτοῦ διατάξεις τοῦ Συντάγματος τῆς 15ης Νοεμβρίου 1968 καὶ τοῦ προοιμίου αὐτοῦ, μετὰ προηγούμενην ἐπεξεργασίαν ὑπὸ τῆς Ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας.

β) Συνεχίσῃ ἀσκήσιν, κατὰ τὴν μεταβατικὴν μέχρι ἀναδείξεως τῆς Βουλῆς περίοδον, καὶ τὰ καθήκοντα τοῦ Πρωθυπουργοῦ παραλλήλως πρὸς

τὰ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας, μὴ ἀποκλειόμενου τοῦ παρ' αὐτοῦ διορισμοῦ ἐτέρου προσώπου ὡς Πρωθυπουργοῦ.

γ) Διορίζῃ καὶ παύῃ τὴν κυβέρνησιν κατὰ τὴν μεταβατικὴν μέχρι ἀναδείξεως τῆς Βουλῆς περίοδον, ἄνευ τηρήσεως τῶν διὰ τοῦ ἁρθρου 10 παρ. 1 τασσομένων προϋποθέσεων καὶ διατυπώσεων.

δ) Συγκροτήσῃ μέχρι τῆς 31ης Δεκεμβρίου 1973, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Συντάγματος, τὸ Συνταγματικὸν Δικαστήριον καὶ προβῇ, τὸ βραδύτερον μέχρι τῆς 31ης Δεκεμβρίου 1974, εἰς προκήρυξιν ἐκλογῶν πρὸς ἀνάδειξιν Βουλῆς, ἡ ὁποία, κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν δύο πρώτων τακτικῶν συνόδων αὐτῆς, θὰ δικαιούται νὰ προβῇ εἰς ἀναθεώρησιν τοῦ Συντάγματος κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἁρθρου 25 τοῦ παρόντος.

Ἄρθρον 28.

1. Αἱ κατὰ τὴν ἐναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος προβλεπόμεναι ὑπὸ τῶν κειμένων διατάξεων ἀρμοδιότητες τοῦ Πρωθυπουργοῦ, τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἢ ἐτέρων συλλογικῶν ὀργάνων ἐπὶ θεμάτων ἐθνικῆς ἀμύνης καὶ ἀσφαλείας, ἐξωτερικῆς πολιτικῆς καὶ δημοσίας τάξεως, ἀσκοῦνται ἐφεξῆς ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἁρθρῶν 12, 14, 15 καὶ 16 τοῦ παρόντος.

2. Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας, πέραν τῶν διὰ τοῦ παρόντος καθοριζομένων ἀρμοδιοτήτων αὐτοῦ, ἀσκεῖ καὶ τὰς ὑπὸ τοῦ Συντάγματος τῆς 15 Νοεμβρίου 1968 προβλεπομένας ἀρμοδιότητας τοῦ Βασιλέως.

Ἄρθρον 29.

1. Ἀπὸ τῆς θέσεως ἐν ἰσχύι τοῦ παρόντος καὶ μέχρι συγκλήσεως τῆς ἐκ τῶν ἐκλογῶν ἀναδειχθεῖσας Βουλῆς, ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας ἐκδίδει, προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, νομοθετικὰ διατάγματα μὴ χρήζοντα ἐπικυρώσεως παρὰ τῆς Βουλῆς.

2. Κυροῦται, ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς της εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ἡ Συντακτικὴ Πράξις τῆς 1/1 Ἰουνίου 1973 «περὶ ἐγκαθιδρύσεως πολιτεύματος Προεδρικῆς Κοινοβουλευτικῆς Δημοκρατίας, τροποποιήσεως τοῦ Συντάγματος καὶ διενεργείας δημοψηφίσματος». Τὰ κατ' ἐξουσιοδοτήσιν ταύτης ἐκδοθέντα Νομοθετικὰ Διατάγματα, Προεδρικὰ Διατάγματα καὶ Πράξεις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου διατηροῦν τὴν ἰσχύν των καὶ δὲν χρήζουσιν οἰασδῆποτε κυρώσεως.

3. Αἱ κατὰ τὴν θέσιν ἐν ἰσχύι τοῦ παρόντος ὑφιστάμεναι ἐξουσιοδοτήσεις πρὸς ἐκδοσιν βασιλικῶν διαταγμάτων λογίζονται ἰσχυραὶ πρὸς ἐκδοσιν, ἀπὸ 1ης Ἰουνίου 1973 καὶ ἐφεξῆς, προεδρικῶν διαταγμάτων.

Ἄρθρον 30.

Αἱ πρῶται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος βουλευτικαὶ ἐκλογαί, ὡς καὶ αἱ ἀμέσως ἐπόμεναι, θὰ διενεργηθοῦν ἐπὶ τῇ βάσει νομοθετικοῦ δια-

τάγματος έκδοθησομένου κατά τὸ ἄρθρον 29 παρ. 1. Αἱ πρῶται ἐκλογαὶ θὰ διεξαχθοῦν ὑπὸ κυβερνήσεως προβλεπομένης ὑπὸ τῶν ἐδαφίων β' ἢ γ' τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἄρθρου 27.

Ἄρθρον 31.

1. Τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας ἡ ὁποία ἐβασίλευσεν ἐν Ἑλλάδι δὲν δύναται νὰ ἐκλεγοῦν ἢ νὰ διορισθῶν βουλευταί, μέλη τῆς Κυβερνήσεως ἢ ὑφυπουργοί.

2. Διὰ νόμου ἐφ' ἅπαξ ἐκδιδομένου ὁρίζεται, κατὰ παρέκκλισιν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 21 τοῦ Συντάγματος, ἡ ἀπαλλοτριουμένη ἀκίνητος καὶ κινητὴ περιουσία τοῦ ἐκπτώτου βασιλέως καὶ μελῶν τῆς οἰκογενείας ἡ ὁποία ἐβασίλευσεν ἐν Ἑλλάδι. Διὰ τοῦ ὡς ἄνω νόμου, διὰ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ὁποίου κηρύσσεται καὶ συνάμα συντελεῖται ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου ἡ ἀπαλλοτριώσεις, ὁρίζονται ρητῶς τὸ ποσὸν τῆς ἀποζημιώσεως, ὁ χρόνος καὶ ὁ τρόπος καταβολῆς ταύτης, τὰ δικαιούχα πρόσωπα καὶ τὰ τῆς χρήσεως ἢ διαθέσεως τῶν καθ' ἕκαστον ἐκ τῶν ἀπαλλοτριουμένων πραγμάτων.

Ἄρθρον 32.

1. Αἱ δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 138 τοῦ Συντάγματος τῆς 15 Νοεμβρίου 1968 τελοῦσαι ἐν ἀναστολῇ διατάξεις αὐτοῦ τῶν ἄρθρων 12, 14 παρ. 1 ἕως 3, 111 καὶ 112, ὡς καὶ αἱ ἀντίστοιχοι πρὸς τὸ ἄρθρον 25 παρ. 2 καὶ 3 αὐτοῦ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 13 παρ. 2 τοῦ παρόντος, τίθενται ἐν ἐφαρμογῇ ἅμα τῇ ἐνάρξει τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος Ψηφίσματος.

2. Αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 58 παρ. 1 καὶ 2, 60 καὶ 121 παρ. 2 τοῦ Συντάγματος τῆς 15 Νοεμβρίου 1968 τίθενται αὐτοδικαίως ἐν ἰσχύι ἅμα τῇ συγκροτήσει καὶ ἐνάρξει τῆς λειτουργίας τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου. Ἡ ἐκλογή δημοτικῶν καὶ κοινοτικῶν ἀρχῶν θέλει πραγματοποιηθῇ τὸ βραδύτερον μέχρι 31ης Δεκεμβρίου 1974.

3. Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας δύναται, μέχρις ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας τῆς Βουλῆς, νὰ ἐκδίδῃ, ἐφ' ὅσον συντρέχουν αἱ πρὸς τοῦτο προϋποθέσεις, τὸ κατὰ τὸ ἄρθρον 13 προεδρικὸν διάταγμα, ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἄνευ ἐτέρας τινὸς διατυπώσεως.

VII. ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Ἄρθρον 33.

Ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος καταργοῦνται αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 2 παρ. 1, 3, 25, 30 ἕως καὶ 41, 42, 43 παρ. 1, 47, 49, 56 παρ. 1, 57 παρ. 1 καὶ 4, 66, 75 παρ. 1 καὶ 2, 88 παρ. 1, 89 παρ. 1, 128, 129 παρ. 2, 134, 135, 136 παρ. 4, 137 καὶ 138 τοῦ Συντάγματος τῆς 15 Νοεμβρίου 1968.

Ἄρθρον 34.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος Ψηφίσματος ἀρχεῖται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἡ παροῦσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΑΙ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Χ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΙ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΙ

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΠΑΤΤΑΚΟΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΚΑΡΕΖΟΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

ΚΩΝΣΤ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, ΙΩΑΝ. ΑΓΑΘΑΓΙΤΕΛΟΣ, ΝΙΚ. ΕΦΕΣΙΟΣ, ΚΩΝΣΤ. ΚΑΡΤΑΛΑΣ, ΙΩΑΝ. ΚΟΤΛΗΣ, ΚΩΝΣΤ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΗΣ, ΝΙΚ. ΓΚΑΝΤΩΝΑΣ, ΙΩΑΝ. ΛΑΔΑΣ, ΚΩΝΣΤ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, ΒΑΣ. ΤΣΟΥΤΜΠΑΣ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΗΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 67/15.6.1973 ΠΡΑΞΕΩΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

ΕΙΣΗΓΗΣΙΣ

Προέδρου τῆς Δημοκρατίας καὶ Πρωθυπουργοῦ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

I

Ἡ ἐπελθοῦσα διὰ τῆς Συντακτικῆς Πράξεως τῆς 1ης Ἰουνίου 1973 τῆς Ἑθνικῆς Ἐπαναστατικῆς Κυβερνήσεως βαθεῖα πολιτειακὴ μεταβολὴ κατέστησεν ἀναγκαίαν τὴν καθιέρωσιν νέων συνταγματικῶν θεσμῶν, τὴν ἀντικατάστασιν καὶ τὴν τροποποίησιν βασικῶν ἐν πολλοῖς διατάξεων τοῦ Συντάγματος τῆς 15ης Νοεμβρίου 1968, ἀκόμη δὲ καὶ τὴν πρόβλεψιν πρὸς ρύθμισιν ὅλων τῶν μεταβατικῶν χαρακτῆρος θεμάτων ἀπὸ τῆς κατὰ τὴν 1ην Ἰουνίου 1973 ἐγκαθιδρύσεως τῆς Δημοκρατίας μέχρι τῆς πλήρους ἐφαρμογῆς τοῦ Συντάγματος διὰ τῆς διενεργείας Βουλευτικῶν ἐκλογῶν.

Αἱ συντακτικοὺ χαρακτῆρος τοιαῦται μεταβολαὶ προεκρίθη ὅπως ἐπέλθουν διὰ ψηφίσματος ἐγκρινομένου διὰ δημοψηφίσματος ὑπὸ τοῦ Λαοῦ κατὰ τρόπον ὥστε τὸ ἰσχύον Σύνταγμα τοῦ 1968, συμπληρούμενον, δι' αὐτῶν, ν' ἀποτελέσῃ τὸν ὠλοκληρωμένον Καταστατικὸν Χάρτην, ἐφ' οὗ πλέον θὰ ἐδράζεται ἡ νέα πολιτειακὴ ὁργάνωσις τῆς Χώρας. Οὕτω, πέραν τῶν ἀπαραιτήτων διατάξεων διὰ τὴν καθιέρωσιν τοῦ νέου Πολιτεύματος τῆς Ἑλλάδος ὡς Προεδρικῆς Κοινοβουλευτικῆς Δημοκρατίας, περιελήφθησαν εἰς τὸ κείμενον τοῦ ὑπὸ τὴν ἐγκρίσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ τιθεμένου ψηφίσματος οἱ νέοι συνταγματικοὶ θεσμοί, οἱ ἀναγόμενοι εἰς τὴν ὁργάνωσιν τῶν δημοσίων ἐξουσιῶν καὶ κατατείνοντες εἰς τὴν ἐξασφάλισιν τῆς ἐπιτεύξεως τῶν σκοπῶν τῆς Πολιτειακῆς μεταβολῆς, τῶν διαμορφωθέντων βάσει τῶν ἀναγκῶν ἐκσυγχρονισμένης πολιτικῆς δράσεως, ἀλλὰ καὶ ἐν ὅψει τῶν εἰδικῶν συνθηκῶν, ὑπὸ τὰς ὁποίας τελεῖ ἡ Χώρα, λόγῳ τῆς γεωγραφικῆς τῆς θέσεως καὶ τῶν παλαιῶν, ἀλλὰ κυρίως τῶν προσφάτων ἱστορικῶν γεγονότων καὶ ἐσωτερικῶν περιπετειῶν. Ἐθεωρήθη συνεπῶς θεμελιῶδες ὅπως ἐπιφυλαχθῇ ἀπολύτως εἰς τὸν Ἑλληνικὸν Λαὸν ἡ κατὰ τρόπον γνησίως δημοκρατικόν, δηλαδὴ δι' ἀμέσου καθολικῆς καὶ μυστικῆς ψηφοφορίας ἐκλογὴ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας. Εἰς τὸν οὕτω δὲ ἐκλεγόμενον διὰ μακροτέραν τῆς Βουλευτικῆς περιόδου θητεῖαν Πρόεδρον, ὄντα πλέον φορέα τῆς ἀμέσου λαϊκῆς ἐντολῆς, εἶναι προδήλως ἐπιωφελές, ἐθνικῶς καὶ πολιτικῶς, ν' ἀνατεθῇ ἡ ὅσα τὸ δυνατόν πλέον ἐνεργὸς καὶ ἀποτελεσματικὴ διαχείρισις τῶν θεμάτων, τῶν ἀναγομένων εἰς τοὺς τομεῖς ἐκείνους τῆς κρατικῆς δραστηριότητος, ὡς οἱ τῆς Ἑθνικῆς Ἀμύνης καὶ Ἀσφαλείας, τῆς δημοσίας τάξεως καὶ τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς, ἡ ἐπὶ τῶν ὁποίων πολιτικὴ δέον νὰ μὴ ἐπιρρεάζεται, τοῦλάχιστον διὰ μακρότερον χρονικὸν διάστημα, ἀπὸ τὰς βραχυπροθέσμως ἀναφαινομένας, συχνὰς δὲ καὶ περιστάσιας συνήθως ὀξύτητος, ἐν τῷ χώρῳ τῶν κοινωνικοοικονομικῶν συμφερόντων καὶ συγκρούσεων, μεταβολὰς ἀντιλήψεων καὶ ἰδεῶν, αἱ ὁποῖαι ἄλλως θὰ καθίστων

ἐπικινδύνως ἀσταθῆ καὶ ἀβεβαίαν τὴν κατάστασιν τῆς Χώρας ἐξ ἐπόψεως ἐσωτερικῆς καὶ ἐξωτερικῆς ἀσφαλείας, ἀλλὰ πιθανώτατα καὶ δυσχερῆ τὴν θέσιν αὐτῆς ἐν τῷ πλαισίῳ τῶν συμμαχικῶν ἐντάξεων καὶ τῶν διεθνῶν ἐν γένει σχέσεων. Ἡ τοιαύτη δὲ εὐρύτερα ἀρμοδιότης τοῦ αἵρετοῦ Προέδρου, οὐδόλως νοθεύουσα τὸν δημοκρατικὸν χαρακτῆρα τοῦ Πολιτεύματος, ἀλλ' ἀντιθέτως βεβαιούσα τοῦτον, λόγῳ τῆς εὐθείας καὶ ἀμέσου ἐκ τοῦ λαοῦ, μόνης πηγῆς τῶν ἐξουσιῶν, ἐξουσιοδοτήσεώς του, ἀλλὰ καὶ τῆς θεσπιζομένης εὐχερείας τῆς πρὸς αὐτὸν προσφυγῆς διὰ δημοψηφίσματος, προσδιορίζεται, διὰ τῶν νέων τοῦ ψηφίσματος θεσμῶν, κατὰ τρόπον ἀπολύτως σαφῆ, ὥστε νὰ μὴ παρέχεται ἔδαφος δι' ἐπικινδύνους εἰς τὴν Δημοκρατίαν ἀμφισβητήσεις καὶ παρέρμηνείας καὶ νὰ μὴ ὀδηγῇται ἡ ἀσκήσις τῶν ἐξουσιῶν εἰς σύγκρουσιν ἄνευ διεξόδου, ὡς συνέβη ἄλλαχού, ἀφοῦ εἰς πᾶσαν περίπτωσιν ὑφίσταται τεθεσπισμένη εὐχέρεια ἄρσεως τῆς διαφωνίας μεταξὺ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας καὶ τῆς Κυβερνήσεως ἢ τῆς Βουλῆς εἴτε διὰ τῶν συντεταγμένων ὀργάνων (Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου – Βουλῆς) εἴτε διὰ τῆς προσφυγῆς εἰς τὸν λαὸν (ἐκλογαὶ – δημοψήφισμα). Ὑπὸ τὰ δεδομένα ταῦτα καὶ ἐν ὅψει τῶν ἐν συνεχείᾳ ἐκτιθεμένων ὡς πρὸς τὰς κατ' ἰδίαν ρυθμίσεις τοῦ Ψηφίσματος, ἡ νέα πολιτειακὴ ὁργάνωσις εἶναι ἀκραιφνῶς δημοκρατικὴ καὶ καινοτόμος, ἐξασφαλίζουσα ἐπιτυχῶς τὴν ἐγκαίρως καὶ ἀποτελεσματικὴν πολιτειακὴν δράσιν, κατὰ τρόπον πλέον τελεσφόρον ἢ εἰς τὰ μᾶλλον προοδευτικὰ πολιτεύματα ἐτέρων χωρῶν, κατοχυρώνουσα δὲ ἐν ταύτῃ τὰ μακροπρόθεσμα συμφέροντα τοῦ Ἕθνους.

II

Διὰ τῶν ἄρθρων 1 καὶ 2 τοῦ ὑπὸ κρίσιν σχεδίου Ψηφίσματος τίθενται αἱ βασικαὶ ἀρχαὶ τῆς κρατικῆς ὁργανώσεως μετὰ τὴν ἐπελθοῦσαν, διὰ τῆς Συντακτικῆς Πράξεως τῆς 1ης Ἰουνίου 1973, πολιτειακὴν μεταβολήν. Καὶ διὰ μὲν τοῦ ἄρθρου 1- τὸ ὁποῖον ἀντικαθιστᾷ τὸ ἄρθρον 2 παρ. 1 τοῦ Συντάγματος τῆς 15ης Νοεμβρίου 1968, διατηρουμένης ἀθίκτου τῆς παρ. 2 αὐτοῦ τῆς διακηρυσσοῦσης τὸ δόγμα τῆς λαϊκῆς κυριαρχίας- χαρακτηρίζεται τὸ πολίτευμα τῆς Ἑλλάδος ὡς «προεδρικὴ κοινοβουλευτικὴ δημοκρατία» (ἐκδηλουμένης, διὰ τῆς ἐκφράσεως ταύτης, καὶ τῆς ἐπιχειρουμένης, δι' ἄλλων διατάξεων τοῦ σχεδίου Ψηφίσματος, συζευξέως μεταξὺ τοῦ προεδρικοῦ συστήματος {διακυβερνήσεως καὶ τοῦ κοινοβουλευτικοῦ τοιούτου}, διὰ δὲ τοῦ ἄρθρου 2 διακηρύσσεται ἡ ἀρχὴ τῆς διακρίσεως τῶν ἐξουσιῶν καὶ καθίσταται ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας ὁ συνδετικὸς κρίκος μεταξὺ αὐτῶν δεδομένου ὅτι μετέχει τῆς ἀσκήσεως τῆς τε νομοθετικῆς καὶ τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας, ἐνῶ αἱ δικαστικαὶ ἀποφάσεις ἐκτελοῦνται ἐν ὀνόματι αὐτοῦ.

Θα ἡδύνατο ἴσως νὰ παρατηρηθῇ ὅτι τὸ ἄρθρον 2 εἶναι περιττόν, δεδομένου ὅτι ἡ διατύπωσις του δὲν παραλλάσσει ἐκείνης τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Συντάγματος τοῦ 1968 πέραν τῆς ἀντικαταστάσεως τοῦ βασιλέως διὰ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας. Παρὰ ταῦτα, ἡ ἐνταξίς του εἰς τὸ κείμενον τοῦ ὑπὸ κρίσιν σχεδίου Ψηφίσματος ἐκρίθη σκόπιμος, προκειμένου νὰ δοθῇ εἰς τὸν ψηφοφόρον σαφὴς ἡ εἰκὼν τῶν ὀργανωτικῶν βάσεων τοῦ πολιτεύματος τῆς νέας Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας.

Τέλος διὰ τοῦ ἄρθρου 3 καθορίζεται ὁ ἀναγεννώμενος ἐκ τῆς τέφρας του φοῖνιξ ὡς ἔμβλημα τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας.

Τὰ ἄρθρα 4 ἕως 19 ἀναφέρονται εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας, τὴν ἀνάδειξιν αὐτοῦ καὶ τὴν ἐντὸς τοῦ πολιτεύματος θέσιν του. Εἰδικώτερον, διὰ τοῦ ἄρθρου 4, ἀφοῦ χαρακτηρίζεται ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας ὡς ἀνώτατος ἄρχων τοῦ Κράτους καὶ σύμβολον τῆς ἐνότητος τοῦ ἔθνους, καθιεροῦται ἡ ἄμεσος ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἐκλογή του διὰ καθολικῆς ψηφοφορίας, τίθεται ἡ δημοκρατικὴ ἀρχὴ τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς ἐπανεκλογῆς του μετὰ τὴν λήξιν τῆς ἐπταετοῦς θητείας καὶ προβλέπεται ἡ μετ' αὐτοῦ ἐκλογή καὶ Ἀντιπροέδρου τῆς Δημοκρατίας. Τέλος, κατ' ἐπέκτασιν τοῦ διὰ τὴν Βουλὴν τιθεμένου κανόνος διὰ τοῦ ἄρθρου 60 παρ. 4 τοῦ Συντάγματος τοῦ 1968, ὁρίζεται ὅτι εἰς περίπτωσιν πολέμου ἢ προεδρικῆς θητείας παρατείνεται μέχρι λήξεως αὐτοῦ, ἐν ᾧ τοῦ γεγονότος ὅτι εἰς τοιαύτην περίπτωσιν θὰ καθίσταται δυσχερεστάτη, ἂν μὴ ἀνέφικτος, ἡ διεξαγωγὴ ἐκλογῶν.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 5 καθορίζονται τὰ προσόντα, τὰ κωλύματα καὶ τὰ ἀσυμβίβαστα διὰ τὰ ἀξιώματα τοῦ Προέδρου καὶ τοῦ Ἀντιπροέδρου τῆς Δημοκρατίας, ἀνάλογα ἐν πολλοῖς πρὸς τὰ προβλεπόμενα διὰ τοῦ Συντάγματος τοῦ 1968 διὰ τοὺς βουλευτάς, τίθεται ἡ ἀρχὴ ὅτι δέον ἀμφοτέρω νὰ εἶναι Χριστιανοὶ Ὁρθόδοξοι, ἐν ᾧ τοῦ γεγονότος ὅτι κατ' ἄρθρον 1 παρ. 1 τοῦ Συντάγματος τοῦ 1968 ἡ Ὁρθοδοξία εἶναι ἡ ἐπικρατοῦσα ἐν Ἑλλάδι Θρησκεία, ὁρίζεται δὲ ὅτι ὁ ἐπὶ τριετίαν τοῦλάχιστον ἀσκήσας καθήκοντα Προέδρου Ἀντιπροέδρου τῆς Δημοκρατίας ἢ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς (ὁ ὁποῖος, κατ' ἄρθρον 9 παρ. 2, ἀναλαμβάνει τὴν προεδρίαν ἂν ἐκλείψῃ καὶ ὁ Ἀντιπρόεδρος) δὲν δικαιούται νὰ διεκδικήσῃ ἐνώπιον τοῦ λαοῦ τὸ ἀξίωμα τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας. Ἡ τελευταία αὕτη ἀπαγόρευσις τελεῖ ἐν ἀρμονίᾳ πρὸς τὴν διὰ τοῦ ἄρθρου 4 παρ. 2 διακρυσσομένην ἀρχὴν τοῦ μὴ ἐπανεκλογίμου τοῦ Προέδρου καὶ ἀποτελεῖ προέκτασιν ταύτης.

Τὰ ἄρθρα 6 ἀναφέρεται εἰς τὸν τρόπον ἀναδείξεως τοῦ Προέδρου (καὶ τοῦ Ἀντιπροέδρου) τῆς Δημοκρατίας, υἱοθετουμένου κατὰ βάσιν τοῦ γαλλικοῦ συστήματος (ἄρθρον 7 παρ. 1 τοῦ Συντάγματος τῆς Γαλλίας τοῦ 1958), κατὰ τὸ ὅποιον, ἂν οὐδεὶς τῶν ὑποψηφίων συγκεντρώσῃ τὴν ἀπόλυτον πλειοψηφίαν τῶν ἐγκύρως ψηφισάντων, ἡ ψηφοφορία ἐπαναλαμβάνεται μετὰξὺ τῶν δύο ἐπικρατεστέρων ὑποψηφίων.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 7 προβλέπεται ὅτι ὁ ἐκλεγείς Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας ἀναλαμβάνει τὴν ἀσκήσιν τῶν καθηκόντων του τὴν 1ην Ἰουνίου μετὰ τὰς ἐκλογάς, καθορίζονται δὲ περαιτέρω τὰ τοῦ τύπου τοῦ διδομένου παρ' αὐτοῦ, ὡς καὶ τοῦ Ἀντιπροέδρου τῆς Δημοκρατίας, ὅρκου. Ἐν συνεχείᾳ, τὸ ἄρθρον 8 ἀναθέτει εἰς τὸν νόμον ὅπως καθορίσῃ τὸ ὕψος τῆς παρεχομένης εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας καὶ τὸν Ἀντιπρόεδρον χορηγίας, προβλέπει δὲ περαιτέρω ὅτι ἡ ὀργάνωσις καὶ ἡ λειτουργία τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Προεδρίας τῆς Δημοκρατίας ρυθμίζονται διὰ προεδρικοῦ διατάγματος.

Τὸ ἄρθρον 9 ἀναφέρεται εἰδικώτερον εἰς τὸν Ἀντιπρόεδρον καὶ τὰ καθήκοντά του, τὰ ὅποια συνίστανται εἰς τὴν ἐπικουρήσιν τοῦ Προέδρου κατὰ τὴν παρ' αὐτοῦ ἀσκήσιν τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας, ὡς καὶ τὴν ἀναπλήρωσιν αὐτοῦ ἐν περιπτώσει νόσου ἢ ἀποδημίας. Προβλέπεται ὅμως περαιτέρω καὶ ὅτι ἀναλαμβάνει τὴν προεδρίαν ἐν περιπτώσει παραιτήσεως ἢ θανάτου τοῦ Προέδρου, ὡς καὶ ὅτι ἂν ἐκλείψῃ καὶ ὁ Ἀντιπρόεδρος τὰ προεδρικά καθήκοντα ἀσκεῖ ὁ κατὰ τὸν χρόνον ἐκεῖνον Πρόεδρος τῆς Βουλῆς μέχρι λήξεως τῆς προεδρικῆς θητείας, (ἀντικαθιστάμενος εἰς τὴν προεδρίαν τῆς Βουλῆς), υἱοθετουμένου οὕτω συστήματος προσεγγίζοντος πρὸς τὸ ἰσχύον εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς.

Τὸ ἄρθρον 10 ἐπιφέρει διὰ τῆς παρ. 1 αὐτοῦ, ὠρισμένας τροποποιήσεις εἰς τὸ ἄρθρον 43 παρ. 1 τοῦ Συντάγματος τοῦ 1968, θεμελιουμένας εἰς τὴν ἀρχὴν ὅτι ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας, ὡς ἀναδεικνυόμενος ἀμέσως ὑπὸ τοῦ λαοῦ, δέον νὰ διαθέτῃ ἐκτενεστέρας ἢ ὁ βασιλεὺς ἐξουσίας ὡς πρὸς τὸν σχηματισμὸν τῆς Κυβερνήσεως. Εἰδικώτερον, χωρὶς νὰ θίγεται τὸ σύστημα ἀναδείξεως τοῦ Πρωθυπουργοῦ, τὸ καθιερούμενον διὰ τῶν περιεχομένων εἰς τὸ ἄρθρον 43 τοῦ Συντάγματος τοῦ 1968 διατάξεων, καθιεροῦται παρέκκλισις ἀπὸ τῆς ἀρχῆς, κατὰ τὴν ὁποίαν τὰ μέλη τῆς Κυβερνήσεως καὶ οἱ Ὑφυπουργοὶ διορίζονται καὶ παύονται προτάσει τοῦ Πρωθυπουργοῦ, ὡς πρὸς τοὺς Ὑπουργοὺς καὶ Ὑφυπουργοὺς Ἐθνικῆς Ἀμύνης, Ἐξωτερικῶν καὶ Δημοσίας Τάξεως, οἱ ὁποῖοι διορίζονται καὶ παύονται εὐθέως ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας ἄνευ ἀναμίξεως τοῦ Πρωθυπουργοῦ, χωρὶς ὅμως τοῦτο νὰ ἔχη τὴν ἐννοίαν ὅτι οἱ ὡς ἄνω Ὑπουργοὶ καὶ Ὑφυπουργοὶ δὲν μετέχουν τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς συλλογικῆς εὐθύνης αὐτῆς, τῆς συνεπαγομένης τὴν ὑποχρέωσιν παραιτήσεως ἐπὶ ἄρσεως τῆς ἐμπιστοσύνης τῆς Βουλῆς. Ἡ τοιαύτη παρέκκλισις τελεῖ ἐν ἀρμονίᾳ καὶ πρὸς τὰς περιεχόμενας εἰς τὰ ἄρθρα 12, 14, 15 καὶ 16 τοῦ ὑπὸ κρίσιν σχεδίου Ψηφίσματος διατάξεις, δυνάμει τῶν ὁποίων οἱ τομεῖς τῆς ἐθνικῆς ἀμύνης, τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς καὶ τῆς δημοσίας τάξεως ἀνήκουν εὐθέως εἰς τὸν κύκλον ἀρμοδιοτήτων τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας, υἱοθετουμένου κατὰ βάσιν ὡς πρὸς τούτους τοῦ προεδρικοῦ συστήματος διακυβερνήσεως. Περαιτέρω διὰ τῆς παρ. 2 τοῦ

άρθρου 10, ορίζεται ότι εις τὸ κατὰ τὸ ἄρθρον 54 τοῦ Συντάγματος Συμβούλιον τοῦ Ἔθνους μετέχουν καὶ οἱ διατελέσαντες Πρόεδροι τῆς Δημοκρατίας, τῆς τοιαύτης συμμετοχῆς δικαιολογούμενης ὡς ἐκ τῆς ἀποκομισθείσης ὑπ' αὐτῶν μεγάλης πείρας ἐκ τῆς ἀσκήσεως τῶν προεδρικῶν καθηκόντων, ἐνῶ διὰ τῆς παρ. 3 ἀναγνωρίζεται εἰς τὸν Πρόεδρον ἀρμοδιότης - ἐμπνεομένη κατὰ βάσιν ἐκ τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ γαλλικοῦ Συντάγματος τοῦ 1958 - ὅπως ἀπευθύνῃ διαγγέλματα πρὸς τὸν Λαὸν καὶ τὴν Βουλὴν.

Τὸ ἄρθρον 11 ἀποδίδει κατὰ βάσιν τὸ ἄρθρον 47 τοῦ Συντάγματος τοῦ 1968 τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὴν κύρωσιν τῶν νόμων, προστίθεται ὅμως εἰς αὐτὸ καὶ τρίτη παράγραφος, διὰ τῆς ὁποίας καθιεροῦνται τὸ προαιρετικὸν καὶ ἀποφασιστικὸν νομοθετικὸν δημοψήφισμα. Εἰδικώτερον, διὰ τῆς διατάξεως ταύτης ορίζεται ὅτι ἂν ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας διαφωνῇ πρὸς τὸ τελικῶς ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Ὀλομελείας τῆς Βουλῆς, μετ' ἀναπομπὴν ὑπ' αὐτοῦ, κείμενον νόμου, δικαιούται νὰ ὑποβάλλῃ τοῦτο ὑπὸ τὴν κρίσιν τοῦ λαοῦ, ἀποφαινομένου ὀριστικῶς διὰ δημοψηφίσματος, ὁ τρόπος τῆς διεξαγωγῆς τοῦ ὁποίου ρυθμίζεται διὰ νόμου. Υἱοθετεῖται οὕτω ἀπολύτως δημοκρατικὴ μέθοδος ἄρσεως τυχόν διαφωνίας μεταξὺ τῶν δύο αἰρετῶν ὀργάνων, ἥτοι τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας καὶ τῆς Βουλῆς.

Διὰ, τοῦ ἄρθρου 12 καθιεροῦνται νομοθετικὴ ἀρμοδιότης τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας ὅπως ρυθμίξῃ, διὰ διαταγμάτων ἐχόντων τυπικὴν ἰσχὺν νόμου, θέματα ἀναγόμενα εἰς τὴν ἐθνικὴν ἀμυναν καὶ ἀσφάλειαν, τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν καὶ τὴν δημοσίαν τάξιν. Διὰ τῶν περιεχομένων ὅμως εἰς τὸ ἄρθρον τοῦτο διατάξεων δὲν θίγεται ἡ βασικὴ νομοθετικὴ ἀρμοδιότης τῆς Βουλῆς καὶ ἐπὶ τῶν θεμάτων τούτων ἐφ' ὅσον θεμελιούται εἰς τὰ ἄρθρα 53 παρ. 3, 72 παρ. 1 καὶ 112 τοῦ Συντάγματος ἡ ἀναφέρεται εἰς βασικὰς ὀργανωτικὰς ἀρχὰς ἢ δημιουργίαν προσωπικῶν ἢ περιουσιακῶν ὑποχρεώσεων τῶν πολιτῶν, οὕτω δὲ ἡ καθιερουμένη διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου ἀπόκλισις ἀπὸ τῆς γενικῆς ἀρχῆς τῆς νομοθετικῆς ἀρμοδιότητος τῆς Βουλῆς παρουσιάζεται πολὺ πλέον περιωρισμένη ἢ εἰς τὸ Σύνταγμα τῆς Γαλλίας τοῦ 1958, τὸ ὁποῖον καθορίζει εἰδικῶς τὰ θέματα τῆς νομοθετικῆς ἀρμοδιότητος τοῦ Κοινοβουλίου (ἄρθρον 34), ἀναθέτον πάντα τὰ ἄλλα εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν (ἄρθρ. 37).

Τὸ ἄρθρον 13 ἀντικαθιστᾷ τὸ ἄρθρον 25 τοῦ Συντάγματος τοῦ 1968 τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὴν θέσιν ἐν ἰσχύι τοῦ νόμου περὶ καταστάσεως πολιορκίας, ἀναγνωρίζει δὲ εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας ἡξημέναν πῶς ἐξουσίαν, πάντως δὲ περιωρισμένην χρονικῶς, ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, ὥστε νὰ ἔχῃ μείζονα εὐχέρειαν ἀντιμετωπίσεως ἐκτάκτων καταστάσεων ἐν συναρτήσῃ καὶ πρὸς τὴν καθόλου ἀρμοδιότητά του ἐπὶ θεμάτων ἐθνικῆς ἀμύνῃς καὶ ἀσφαλείας, ἐξωτερικῆς πολιτικῆς καὶ δημοσίας τάξεως.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 14 καθιεροῦνται ἡ ἄμεσος ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας ἀσκήσις τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας, τῇ συμπράξει τῶν οἰκείων Ὑπουργῶν, εἰς τοὺς τομεῖς τῆς ἐθνικῆς ἀμύνῃς καὶ ἀσφαλείας, τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς καὶ τῆς δημοσίας τάξεως καὶ ἡ ὑπ' αὐτοῦ (ἢ τοῦ Ἀντιπροέδρου τῆς Δημοκρατίας κατόπιν εἰδικῆς ἐξουσιοδοτήσεώς του) προεδρία τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὁσάκις συζητοῦνται ἐν αὐτῷ σχετικὰ θέματα. Κατ' ἐμπνευσιν, ἐξ ἄλλου, τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ γαλλικοῦ Συντάγματος τοῦ 1958, ἀναγνωρίζεται τὸ δικαίωμα τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας ὅπως προεδρεύῃ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὁσάκις κρίνῃ τοῦτο ἀναγκαῖον.

Τὸ ἄρθρον 15 ἀναγνωρίζει εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας ἀρμοδιότητα ὅπως καθορίζῃ τὰ κοινὰ δῶλια τοῦ προϋπολογισμοῦ διὰ τὰς ἀνάγκας τῶν τριῶν τομέων τῶν ἄρθρων 12 καὶ 14, διὰ νὰ καταστῇ ὅμως σεβαστὴ καὶ ἡ κατ' ἄρθρον 83 τοῦ Συντάγματος βασικὴ ἀρμοδιότης τῆς Βουλῆς πρὸς ἐγκρίσιν τοῦ προϋπολογισμοῦ παρέχεται εἰς ταύτην τὸ δικαίωμα ὅπως ἐπιφέρῃ τροποποιήσεις καὶ ἐπὶ τῶν κοινδυλίων τούτων διὰ πλειονοψηφίας τῶν δύο τρίτων τῶν αἰρετῶν μελῶν αὐτῆς. Τέλος, ὁ κύκλος τῶν ἐπὶ τῶν τριῶν τομέων ἀρμοδιοτήτων τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας ὀλοκληροῦται διὰ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 16, διὰ τῶν ὁποίων ἀνατίθεται εἰς αὐτὸν ἡ διοίκησις τῶν ἐνόπλων δυνάμεων διὰ τοῦ παρ' αὐτοῦ διοριζομένου ἀρχηγοῦ τῶν ἐνόπλων δυνάμεων.

Τὸ ἄρθρον 17 περιέχει δύο διατάξεις. Διὰ τῆς πρώτης ἐξ αὐτῶν ἀναγνωρίζεται καὶ εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας δικαίωμα ὅπως προσφεύγῃ εἰς τὸ Συνταγματικὸν Δικαστήριον, κατὰ τὸ ἄρθρον 106 παρ. 1 τοῦ Συντάγματος, ζητῶν τὴν ἀπόφασίν του ἐπὶ τῆς ἐννοίας καὶ τῆς ἐκτάσεως τῶν ἀρμοδιοτήτων αὐτοῦ τοῦ ἰδίου, τῆς Κυβερνήσεως ἢ τῆς Βουλῆς. Διὰ τῆς δευτέρας, ἐξ ἄλλου, ἀνατίθεται εἰς τὸ Συνταγματικὸν Δικαστήριον ἡ ἐξέλεξις τοῦ κύρους τῶν προεδρικῶν ἐκλογῶν καὶ τῶν δημοψηφισμάτων, ἐν ᾧ τῷ γεγονότος ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρον 65 τοῦ Συντάγματος τὸ Δικαστήριον τοῦτο εἶναι ἀρμόδιον καὶ διὰ τὴν ἐξέλεξιν τοῦ κύρους τῶν βουλευτικῶν ἐκλογῶν.

Τὸ ἄρθρον 18 περιέχει δύο παραγράφους. Ἡ πρώτη ἐξ αὐτῶν ἀποτελεῖ κατὰ βάσιν ἐπανάληψιν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 42 τοῦ Συντάγματος τοῦ 1968 καὶ καθιεροῖ τὸν κανόνα τῆς ὑπουργικῆς προσυπογραφῆς τῶν πράξεων τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας. Διὰ τῆς δευτέρας ὅμως παραγράφου, ἐμπνεομένης ἀπὸ τὸ ἄρθρον 19 τοῦ γαλλικοῦ Συντάγματος τοῦ 1958, θεσπίζονται ἐξαιρέσεις ἀπὸ τοῦ κανόνος τούτου καὶ καθορίζονται περιοριστικῶς ὠρισμέναι πράξεις τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας, αἱ ὁποῖαι δὲν χρῆζονται ὑπουργικῆς προσυπογραφῆς.

Τὸ ἄρθρον 19 θέτει τὴν ἀρχὴν τοῦ ἀνευθύνου τοῦ Προέδρου καὶ τοῦ Ἀντιπροέδρου τῆς Δημο-

κρατίας δια πράξεις, ενεργηθείσας κατά την άσκησιν των καθηκόντων των. 'Η άρχή όμως αυτή δεν είναι ανεξ αίρετος. 'Εν όψει και των σχετικών διατάξεων δημοκρατικών Συνταγμάτων άλλων Κρατών (ώς λ.χ. τής Δυτ. Γερμανίας τοῦ 1949, άρθρον 61, τής Γαλλίας τοῦ 1958, άρθρον 68, τής 'Ιταλίας τοῦ 1948, άρθρον 90), αλλά και τοῦ ελληνικοῦ δημοκρατικοῦ Συντάγματος τοῦ 1927 (άρθρον 73), όρίζεται ότι ο Πρόεδρος και ο 'Αντιπρόεδρος δύνανται νά διωχθούν υπό τής Βουλῆς ενώπιον Είδικοῦ Δικαστηρίου δι' εσχάτην προδοσίαν ή παραβίασιν εκ προθέσεως τοῦ Συντάγματος, αν δέ τὸ δικαστήριον διαπιστώσῃ τὴν ἐνοχὴν ἐπιβάλλει τὴν ποινὴν τῆς ἐκπτώσεως ἀπὸ τοῦ ἀξιώματος μετὰ ἰσοβίου στερήσεως τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων.

Τὰ ἄρθρα 20 ἕως 23 ἐπιφέρουν ὠρισμένας τροποποιήσεις εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Συντάγματος τοῦ 1968 τὰς ἀναφερομένας εἰς τὴν συγκρότησιν καὶ τὴν λειτουργίαν τῆς Βουλῆς.

Αὐξάνεται οὕτω διὰ τοῦ ἄρθρου 20, ὁ συνολικὸς ἀριθμὸς τῶν βουλευτῶν ἀπὸ 150 εἰς 200, προβλέπεται ὅμως ὅτι 20 ἐξ αὐτῶν διορίζονται ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας κατὰ τὴν ἀρχὴν ἐκάστης βουλευτικῆς περιόδου, ἐνῶ ἐκ τῶν ὑπολοίπων 180 οἱ 20 ἕως 30 ἐκλέγονται ἐξ ὁλοκλήρου τῆς 'Επικρατείας. 'Ο θεσμὸς τῶν διοριζομένων βουλευτῶν ἀποβλέπει εἰς τὴν συμμετοχὴν εἰς τὴν Βουλὴν προσώπων μὴ διατιθεμένων νά ἔχουν κομματικὴν δέσμευσιν καὶ ἀποδύονται εἰς ἐκλογικοὺς ἀγῶνας, δυναμένων ὅμως νά συμβάλουν εἰς τὴν ἀρτιωτέραν παρ' αὐτῆς ἐκπλήρωσιν τῶν νομοθετικῶν ἀρμοδιοτήτων τῆς, εἰς τὰς ὁποίας καὶ μόνον μετέχουν οἱ ὡς ἄνω βουλευταὶ μὴ λαμβάνοντες μέρος εἰς τὰς συζητήσεις καὶ ψηφοφορίας ἐπὶ ἄλλων θεμάτων.

Περαιτέρω, τὸ ἄρθρον 21 καθορίζει τὰ προσόντα τῶν διοριζομένων βουλευτῶν, τὰ κωλύματα καὶ τὰ ἀσυμβίβαστα αὐτῶν ἀνάλογα πρὸς ἐκεῖνα τῶν αἰρετῶν μελῶν τῆς Βουλῆς, όρίζει ὅμως ὅτι οὗτοι δύνανται νά διορίζωνται 'Υπουργοὶ ἢ 'Υφυπουργοί, ὅποτε καὶ ἀντικαθίστανται εἰς τὸ βουλευτικὸν ἀξίωμα.

Τὸ ἄρθρον 22 καθορίζει τὰ τοῦ τύπου τοῦ ὅρκου τῶν βουλευτῶν, τὸ δὲ ἄρθρον 23 ἐπιφέρει ὠρισμένας τροποποιήσεις εἰς τὰς περὶ ἀπαρτίας, συνθέσεως τῶν Τμημάτων καὶ τῶν κοινοβουλευτικῶν ἐπιτροπῶν διατάξεις τοῦ Συντάγματος, ἐν ὧς τῆς αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν βουλευτῶν καὶ τῆς καθιερώσεως τοῦ θεσμοῦ τῶν διοριζομένων βουλευτῶν.

Τὸ ἄρθρον 24, κατὰ τὴν πρώτην παράγραφον αὐτοῦ, ἀποτελεῖ κατ' οὐσίαν ἐπανάληψιν τοῦ ἄρθρου 89 παρ. 1 τοῦ Συντάγματος τοῦ 1968 τοῦ ἀναφερομένου εἰς τὴν καθόλου θέσιν τοῦ Πρωθυπουργοῦ, ἀλλὰ μὲ ὠρισμένας παραλλαγὰς ὡς πρὸς τὸν παρ' αὐτοῦ καθορισμὸν τῆς γενικῆς κυβερνητικῆς πολιτικῆς, ἐν ὧς τῶν ἀρμοδιοτήτων τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας ἐπὶ τῶν τομέων

τῆς ἐθνικῆς ἀμύνης καὶ ἀσφαλείας, τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς καὶ τῆς δημοσίας τάξεως. 'Η δευτέρα, ἐξ ἄλλου, παράγραφος τοῦ ἄρθρου ἀποτελεῖ τροποποίησιν τοῦ ἄρθρου 93 παρ. 2 τοῦ Συντάγματος, διότι ἀποκλείει τὴν μεμονωμένην ὑποβολὴν προτάσεως δυσπιστίας κατὰ μέλους Κυβερνήσεως ἢ ὑφυπουργοῦ, τοῦτο δὲ εἶναι συνεπὲς καὶ πρὸς τὴν γενικώτερον κρατοῦσαν ἀντίληψιν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ πολιτικὴ εὐθύνη τῶν μελῶν τῆς Κυβερνήσεως νοεῖται ὡς συλλογικὴ τοιαύτη καὶ οὐχὶ καὶ ὡς ἀτομικὴ.

Τὸ ἄρθρον 25 ἀναφέρεται εἰς τὴν ἀναθεώρησιν τοῦ Συντάγματος καὶ ἐπιφέρει βαθεῖαν τομὴν εἰς τὰ μέχρι τοῦδε κρατήσαντα παρ' ἡμῶν ἐπὶ τοῦ θέματος. 'Η τομὴ αὕτη ἀφορᾷ εἰς τρία τινά, ἥτοι πρῶτον εἰς τὸν καθορισμὸν τῶν ἀναθεωρητέων διατάξεων, δεύτερον εἰς τὴν ἀπλούστευσιν τῆς διαδικασίας τῆς ἀναθεωρήσεως καὶ τρίτον εἰς τὴν συμμετοχὴν τοῦ λαοῦ εἰς τὴν ἀναθεώρησιν, διὰ τῶν ἐπερχομένων δὲ μεταβολῶν διώκεται γενικώτερον νά δοθῇ εἰς τὸ συνταγματικὸν κείμενον περισσότερον εὐπλαστος ἢ κατὰ τὸ παρελθὸν χαρακτήρ. 'Ὡς πρὸς τὸ πρῶτον θέμα, ἡ παρ. 1 τοῦ ἄρθρου 25 ἐγκαταλείπει τὴν ἀπὸ αἰῶνος καὶ πλέον καθιερωθεῖσαν ἄνευ σαφοῦς κριτηρίου ἢ ρητῆς μνείας διάκρισιν τῶν συνταγματικῶν διατάξεων εἰς θεμελιώδεις καὶ μὴ — ἡ ὁποία παρεῖχε λαβὴν τόσον εἰς σοβαρὰ ἐρμηνευτικὰ ζητήματα ὅσον καὶ εἰς πολιτικὰς ἐπ' αὐτῆς διενέξεις — καὶ καθορίζει εὐθέως ὀλίγας μὴ ὑποκειμένας παντάπασιν εἰς ἀναθεώρησιν διατάξεις, εἰδικώτερον δὲ ἐπτὰ διατάξεις τοῦ ὑπὸ κρίσιν Ψηφίσματος καὶ ἐννέα τοιαύτας τοῦ Συντάγματος τοῦ 1968, διατάξεις διὰ τὰς ὁποίας δὲν δύναται νά υπάρξῃ ἀμφιβολία ὅτι ἔχουν κατ' ἐξοχὴν βασικὸν διὰ τὴν μορφήν τοῦ πολιτεύματος χαρακτήρα. Αἱ ὑπόλοιποι διατάξεις τοῦ Ψηφίσματος καὶ τοῦ Συντάγματος διαιροῦνται εἰς τρεῖς ομάδας, ἀναλόγως τῆς σημασίας των, οὕτω δὲ ἀπαιτεῖται δι' ὠρισμένας πλειονοψηφίας τῶν ἐννέα δεκάτων τῶν αἰρετῶν μελῶν τῆς Βουλῆς διὰ τὴν ἀναθεώρησίν των, δι' ἐτέρας πλειονοψηφίας τῶν ὀκτῶ δεκάτων καὶ διὰ τὰς λοιπὰς — τὰς περισσότερας — πλειονοψηφίας τῶν ἐπτὰ δεκάτων. 'Ὡς πρὸς τὸ δεύτερον θέμα, συντέμνεται διὰ τῆς παρ. 2 ἡ διαδικασία. 'Αντὶ τῶν δύο σταδίων τῶν προβλεπομένων ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 137 τοῦ Συντάγματος τοῦ 1968 — ἀλλὰ καὶ τῶν ἀντιστοιχῶν ἄρθρων τῶν παλαιότερων Συνταγμάτων — καὶ τῆς λήψεως ἀποφάσεων ὑπὸ δύο διαδοχικῶν Βουλῶν διὰ τὴν ὁλοκλήρωσιν τῆς ἀναθεωρήσεως, καθιεροῦται ἡ ἀναθεώρησις ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τῆς ἐκάστοτε Βουλῆς, λαμβανούσης τὴν σχετικὴν ἀπόφασιν εἰς δύο ψηφοφορίας, ἀπεχούσας ἀλλήλων κατὰ ἓνα τοῦλάχιστον μῆνα. 'Η ἀπόφασις τῆς Βουλῆς δημοσιεύεται εἰς τὴν 'Εφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας, ὁ ὁποῖος ὅμως ἔχει τὸ δικαίωμα νά ἀποφασίσῃ τὴν ὑποβολὴν τῆς ἐν τῷ συνόλῳ τῆς ἢ ὡς πρὸς ὠρισμένας διατάξεις τῆς, εἰς δημοψήφισμα, ὅποτε

αί αναθεωρηθεῖσαι διατάξεις ἰσχύουν μόνον ἂν ἐγκριθοῦν ὑπὸ τοῦ λαοῦ. Καθιεροῦται οὕτω ὁ θεσμὸς τοῦ προαιρετικοῦ ἀποφασιστικοῦ συνταγματικοῦ δημοψηφίσματος καὶ πραγματοποιῆται ἀρτιώτερον ἢ συμμετοχὴ τοῦ κυριάρχου λαοῦ εἰς τὴν ἀσκήσιν τῆς συντακτικῆς ἐξουσίας, προσδιδόμενου οὐσιαστικοῦ περιεχομένου εἰς τὴν ἔννοιαν τῆς Δημοκρατίας.

Περαιτέρω, τὸ σχέδιον Ψηφίσματος περιέχει σειρὰν μεταβατικῶν διατάξεων, αἱ ὁποῖαι κατέστησαν ἀναγκαῖαι ἐκ τῆς ἐπελθούσης ἀπὸ 1ης Ἰουνίου 1973 πολιτειακῆς μεταβολῆς. Οὕτω, διὰ τοῦ ἄρθρου 26 καθορίζονται ὁ πρῶτος Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας καὶ ὁ πρῶτος Ἀντιπρόεδρος, ἐνῶ διὰ τοῦ ἄρθρου 27 παρέχονται ἐξουσιοδοτήσεις πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας διὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ ὑπὸ κρίσιν Ψηφίσματος, τὴν ἐν συνεχείᾳ δημοσίευσιν τοῦ νέου ἐνιαίου κειμένου τοῦ Συντάγματος τῆς Ἑλλάδος μετὰ προηγουμένην ἐπεξεργασίαν τοῦ ὑπὸ τῆς Ὀλομελείας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, τὴν συγκρότησιν τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου καὶ τὴν

προκήρυξιν ἐκλογῶν Βουλῆς, ἡ ὁποία κατὰ τὰς δύο πρώτας τακτικὰς συνόδους τῆς θὰ δικαιούται νὰ προβῇ εἰς ἀναθεώρησιν τοῦ Συντάγματος κατὰ τὸ ἄρθρον 25 τοῦ ὑπὸ κρίσιν Ψηφίσματος. Περαιτέρω, τὰ ἄρθρα 28 καὶ 29 περιέχουν ἐτέρας μεταβατικὰς διατάξεις ἀναγομένας εἰς τὸν τρόπον ἀσκήσεως τῆς κρατικῆς ἐξουσίας μέχρι τῆς ἐκλογῆς τῆς Βουλῆς, τὸ ἄρθρον 30 ἀναφέρεται εἰς τὸν ἐκλογικὸν νόμον, τὸ δὲ ἄρθρον 31 εἰς τὴν θέσιν τῶν μελῶν τῆς ἐκπτώτου δυναστείας καὶ τὴν τύχην ὠρισμένων περιουσιακῶν στοιχείων αὐτῶν. Τέλος, διὰ τοῦ ἄρθρου 32 προβλέπονται τὰ τῆς ἐφαρμογῆς ὁλοκλήρου τοῦ Συντάγματος ἐντὸς συντομωτάτων χρονικῶν πλαισίων, ἐνῶ διὰ τοῦ ἄρθρου 33 προσδιορίζονται αἱ καταργούμεναι διατάξεις τοῦ Συντάγματος τοῦ 1968, αἱ πλεῖσται τῶν ὁποίων, ἄλλωστε, ἀντικαθίστανται δι' ἀντιστοίχων διατάξεων τοῦ ὑπὸ κρίσιν σχεδίου Ψηφίσματος.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΑΙ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Χ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ